

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТБОНӨХБАУХА	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
ХХААХҮС	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд
ХХААХҮЯ	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	7
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	9
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	13
3. Аудитын тайлан.....	14
3.1. Ерөнхий зүйл.....	14
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	14
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт	14
3.4. Материаллаг байдал	15
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд	15
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	17
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	17
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	18
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	18
Залруулсан алдаа.....	18
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил	18
Аудитын зөвлөмж.....	19
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд	19
4. Менежментийн захидал.....	21
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	22

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2021.03.05, № 01/1004
танай _____ -ны № _____ -т

Аудитын санал дүгнэлт

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аудитын гол асуудалд дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 3 зорилтын хүрээнд 11 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 81.8 хувийг бүрэн хэрэгжүүлж, 1 арга хэмжээг 70 хувийн гүйцэтгэлтэй, 1 арга хэмжээг хэрэгжүүлээгүйгээр тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Аудитын гол асуудал

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан нь жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө нийт авлагын 57.1 хувь буюу 156,314.6 сая төгрөгийн, нийт өглөгийн 4.6 хувь буюу 2,097.0 сая төгрөгийн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, зарим аж ахуйн нэгжтэй хийсэн тооцоо 195.4 сая төгрөгөөр зөрүүтэй зэрэг зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-1 "Санхүүгийн Тайлангийн

Толилуулга"-тай нийцээгүй, Эрх ба үүрэг, Үнэлгээ, Үнэн зөв байдал батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

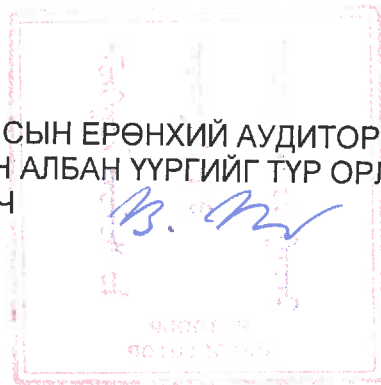
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ АУДИТОРЫН
ОРЛОГЧИЙН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	312,110,552,567.12	273,657,495,653.74
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	8.03	0.01
31100	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	0.01	0.01
31110	Төгрөг	0.01	0.01
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	8.02	0
31210	Төгрөг	8.02	0
31216	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк	8.02	0
33	АВЛАГА	311,236,425,480.09	273,657,495,653.73
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	304,552,578.00	40,570,924.11
33500	Бусад авлага	6,853,204.04	52,590,891.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	3,374,804.00	48,142,304.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	3,478,400.04	4,448,587.00
33600	Зээлийн авлага	310,925,019,698.05	273,564,333,838.62
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	310,925,019,698.05	273,564,333,838.62
33615	Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжид олгосон зээл	310,925,019,698.05	273,564,333,838.62
34	УРЬДЧИЛГАА	810,000.00	0
34600	Урьдчилж гарсан зардал	810,000.00	0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	873,317,079.00	0
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	233,930,000.00	0
35400	Хангамжийн материал	639,387,079.00	0
35410	Бичиг хэргийн материал	7,754,600.00	0
35420	Аж ахуйн материал	5,569,970.00	0
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	15,000.00	0
35440	Түлш, шатах тослох материал	340,000.00	0
35450	Барилгын засварын материал	270,000.00	0
35470	Бусад хангамжийн материал	625,437,509.00	0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	837,838,952.35	0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	837,838,952.35	0
39200	Биет хөрөнгө	516,338,952.35	0
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	74,770,370.00	0
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-24,860,527.10	0
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	175,757,081.00	0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-175,757,081.00	0
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	67,659,254.20	0
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-20,730,894.28	0
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	84,766,137.00	0
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-36,976,879.56	0
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,575,167,944.60	0
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,203,456,452.51	0
39300	Биет бус хөрөнгө	321,500,000.00	0
39301	Програм хангамж	233,200,000.00	0
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	88,300,000.00	0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	312,948,391,519.47	273,657,495,653.74
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	68,078,225,338.54	45,158,721,901.96
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	13,717,994,576.33	66,806,137.46
41200	Богино хугацаат зээлийн өглөг	13,184,047,527.15	0
41210	Төгрөг	13,184,047,527.15	0
41211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	13,184,047,527.15	0

41300	Өглөг	503,567,331.84	7,444,666.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	340,999.00	5,750,000.00
41350	Зээлийн хүүгийн өглөг	383,882,172.29	0
41360	Бусад өглөг	119,344,160.55	1,694,666.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	119,079,422.53	1,694,666.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	264,738.02	0
41400	Урьдчилж орсон орлого	30,379,717.34	59,361,471.46
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	30,379,717.34	59,361,471.46
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	54,360,230,762.21	45,091,915,764.50
42100	Урт хугацаат үнэт цаас	50,047,797,313.92	43,646,666,264.50
42110	Төгрөг	50,047,797,313.92	43,646,666,264.50
42111	Бонд	50,047,797,313.92	43,646,666,264.50
42200	Урт хугацаат зээл	4,312,433,448.29	1,445,249,500.00
42210	Төгрөг	4,312,433,448.29	1,445,249,500.00
42211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	3,867,183,948.29	0
42217	Санхүүгийн бусад байгууллага	445,249,500.00	1,445,249,500.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	244,870,166,180.93	228,498,773,751.78
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	244,870,166,180.93	228,498,773,751.78
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,596,924,523.84	0
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	243,261,884,069.86	228,498,773,751.78
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	179,077,275,684.19	223,881,815,603.84
51220	Тайлант үеийн үр дүн	64,184,608,385.67	4,616,958,147.94
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	11,357,587.23	0
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	312,948,391,519.47	273,657,495,653.74

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	68,043,605,882.57	8,723,352,108.68
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	20,942,105,882.57	8,723,352,108.68
120	Нийтлэг татварын бус орлого	20,942,105,882.57	8,723,352,108.68
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	12,660,481,018.46	8,154,852,108.68
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	12,660,481,018.46	4,923,054,063.38
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	361,913,055.69
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	0	2,869,884,989.61
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	2,807,289,074.61	0
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	5,474,335,789.50	568,500,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	47,101,500,000.00	0
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	47,101,500,000.00	0
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	47,101,500,000.00	0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,320,699,552.30	1,813,666,632.91
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,320,699,552.30	1,813,666,632.91
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,121,458,715.49	1,190,830,592.28
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	420,340,575.00	364,862,469.22
210101	Үндсэн цалин	420,340,575.00	252,370,078.03
210102	Нэмэгдэл	0	56,876,948.52
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	36,295,502.67
210104	Урамшуулал	0	19,319,940.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	52,910,334.00	47,455,807.71
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,224,381.00	38,379,142.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,261,690.00	2,326,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,245,660.00	1,861,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	834,418.00	465,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,344,185.00	4,422,765.29
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	38,338,865.12	24,107,597.33
210401	Бичиг хэрэг	14,077,281.00	9,436,820.00
210402	Тээвэр, шатахуун	8,162,250.00	5,173,590.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	13,862,564.12	9,250,469.33
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,236,770.00	246,718.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	26,420,129.00	1,769,088.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	309,000.00	205,300.00
210604	Урсгал засвар	26,111,129.00	1,563,788.00
2107	Томилолт, зочны зардал	91,017,500.00	59,880,066.00
210702	Дотоод албан томилолт	91,017,500.00	59,880,066.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	218,950,179.00	200,158,128.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	213,496,563.00	133,934,428.50
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,245,916.00	5,350,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	262,300.00	441,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	38,500.00	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,906,900.00	60,432,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	273,481,133.37	492,597,435.52
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	148,462,266.35	383,893,750.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	125,018,867.02	108,703,685.52
211	ХҮҮ	0	415,167,373.91
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0	415,167,373.91
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0	415,167,373.91
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	199,240,836.81	207,668,666.72
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	119,284,210.00	207,668,666.72
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	119,284,210.00	207,668,666.72

2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	79,956,626.81	0
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,027,484.00	0
213306	Улсын төсвийн орлогод төвлөрүүлэх шилжүүлэг	72,929,142.81	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	66,722,906,330.27	6,909,685,475.77
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	31,920,000.00	0
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	31,920,000.00	0
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	2,570,217,944.60	2,292,727,327.83
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	0	936,252,268.83
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	2,570,217,944.60	1,356,475,059.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	64,184,608,385.67	4,616,958,147.94

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	108,837,141,095.68	35,553,022,509.03
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	61,365,735,695.68	35,248,469,931.03
120	Нийтлэг татварын бус орлого	61,365,735,695.68	35,248,469,931.03
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	61,365,138,708.68	35,248,469,931.03
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	61,349,403,608.57	35,248,469,931.03
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	15,735,100.11	0
120009	Бусад орлого	596,987.00	0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	47,471,405,400.00	304,552,578.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	47,101,500,000.00	0
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	47,101,500,000.00	0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	369,905,400.00	304,552,578.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	369,905,400.00	304,552,578.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	22,798,135,075.24	6,342,751,844.42
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	22,798,135,075.24	6,342,751,844.42
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,058,600,037.94	1,228,859,971.88
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	419,891,632.00	361,221,662.22
210101	Үндсэн цалин	264,112,800.00	248,631,626.00
210102	Нэмэгдэл	62,031,113.00	56,974,593.55
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	55,011,024.00	36,295,502.67
210104	Урамшуулал	38,736,695.00	19,319,940.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	53,093,548.00	47,455,807.71
210201	Тэтгэврийн даатгал	37,053,900.00	38,379,142.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,723,102.00	2,326,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,707,748.00	1,861,800.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	890,198.00	465,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,718,600.00	4,422,765.29
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	36,588,533.59	26,465,528.86
210401	Бичиг хэрэг	15,259,481.00	10,163,320.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5,172,250.00	5,173,590.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,919,032.59	10,194,000.86
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,237,770.00	934,618.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	32,288,929.00	29,994,979.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,292,100.00	28,431,191.00
210604	Урсгал засвар	26,996,829.00	1,563,788.00
2107	Томилолт, зочны зардал	85,547,500.00	59,935,066.00
210702	Дотоод албан томилолт	85,547,500.00	59,935,066.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	310,878,629.00	319,837,228.09
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	207,425,013.00	139,533,528.09
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,245,916.00	5,350,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	262,300.00	441,200.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	38,500.00	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	100,906,900.00	174,512,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,311,266.35	383,949,700.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,311,266.35	383,949,700.00
211	ХҮҮ	0	415,167,373.91

2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0	415,167,373.91
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0	415,167,373.91
212	ТАТААС	20,693,206,744.43	3,867,183,948.70
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	20,693,206,744.43	3,867,183,948.70
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	20,693,206,744.43	3,867,183,948.70
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,046,328,292.87	831,540,549.93
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	118,944,201.98	207,668,674.74
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	118,944,201.98	207,668,674.74
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	927,384,090.89	623,871,875.19
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	80,553,613.81	378,900.00
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	303,955,591.00	40,192,024.11
213306	Улсын төсвийн орлогод төвлөрүүлэх шилжүүлэг	542,874,886.08	583,300,951.08
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	86,039,006,020.44	29,210,270,664.61
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	44,855,809.00	192,117,002.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	44,855,809.00	192,117,002.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	44,855,809.00	192,117,002.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	44,855,809.00	192,117,002.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-44,855,809.00	-192,117,002.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-85,994,150,203.42	-
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	47,444,163,413.00	22,816,441,400.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	47,444,163,413.00	22,816,441,400.00
24	ГАДААД ЗЭЭЛИЙН ҮНДСЭН ТӨЛБӨР	38,549,986,790.42	6,201,712,270.63
241001	Засгийн газрын бондын үндсэн төлбөр	38,549,986,790.42	6,201,712,270.63
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.01	8.03
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	8.03	0.01

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,596,924,523.84	1,244,499.63	165,610,348,350.49	167,208,517,373.96
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	13,466,927,333.70	13,466,927,333.70
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,596,924,523.84	1,244,499.63	179,077,275,684.19	180,675,444,707.66
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	10,113,087.60	0.00	10,113,087.60
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	64,184,608,385.67	64,184,608,385.67
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,596,924,523.84	11,357,587.23	243,261,884,069.86	244,870,166,180.93
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,596,924,523.84	0.00	-19,380,068,466.02	-20,976,992,989.86
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	11,357,587.23	223,881,815,603.84	223,893,173,191.07
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-11,357,587.23	0.00	-11,357,587.23
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	4,616,958,147.94	4,616,958,147.94
2020 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	0.00	0.00	228,498,773,751.78	228,498,773,751.78

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	51,635,810,700.00	23,809,867,973.71	27,825,942,726.29	46.1
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,235,810,700.00	993,426,573.71	242,384,126.29	80.4
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,088,383,700.00	854,947,992.88	233,435,707.12	78.6
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	361,558,900.00	361,221,662.22	337,237.78	99.9
Үндсэн цалин	248,940,700.00	248,631,626.00	309,074.00	99.9
Нэмэгдэл	56,974,600.00	56,974,593.55	6.45	100.0
Унаа хоолны хөнгөлөлт	36,295,600.00	36,295,502.67	97.33	100.0
Урамшуулал	19,348,000.00	19,319,940.00	28,060.00	99.9
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,455,900.00	47,455,807.71	92.29	100.0
Тэтгэврийн даатгал	38,379,200.00	38,379,142.42	57.58	100.0
Тэтгэмжийн даатгал	2,326,900.00	2,326,900.00	0.00	100.0
ҮОМШӨ-ний даатгал	1,861,800.00	1,861,800.00	0.00	100.0
Ажилгүйдлийн даатгал	465,200.00	465,200.00	0.00	100.0
Эрүүл мэндийн даатгал	4,422,800.00	4,422,765.29	34.71	100.0
Хангамж, бараа материалын зардал	31,782,300.00	26,465,528.86	5,316,771.14	83.3
Бичиг хэрэг	11,034,700.00	10,163,320.00	871,380.00	92.1
Тээвэр, шатахуун	6,001,600.00	5,173,590.00	828,010.00	86.2
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	11,319,800.00	10,194,000.86	1,125,799.14	90.1
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,426,200.00	934,618.00	2,491,582.00	27.3
Нормативт зардал	1,485,000.00	0	0	0.0
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,485,000.00	0	0	0.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	40,791,800.00	27,538,500.00	13,253,300.00	67.5
Багаж, техник, хэрэгсэл	40,442,400.00	27,189,100.00	13,253,300.00	67.2
Урсгал засвар	349,400.00	349,400.00	0.00	100.0
Томилолт, зочны зардал	142,820,600.00	59,935,066.00	82,885,534.00	42.0
Дотоод албан томилолт	142,820,600.00	59,935,066.00	82885534	42.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	421,445,000.00	319,837,228.09	101,607,771.91	75.9
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	233,057,000.00	139,533,528.09	93,523,471.91	59.9
Даатгалын үйлчилгээ	5,350,000.00	5,350,000.00	0.00	100.0
Тээврийн хэрэгслийн татвар	919,500.00	441,200.00	478,300.00	48.0
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	38,500.00	0	38,500.00	0.0
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	181,960,000.00	174,512,500.00	7,447,500.00	95.9
Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	120,000.00	0	120,000.00	0.0
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,044,200.00	12,494,200.00	28,550,000.00	30.4
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,044,200.00	12,494,200.00	28,550,000.00	30.4
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	147,427,000.00	138,478,580.83	8,948,419.17	93.9
Бусад урсгал шилжүүлэг	147,427,000.00	138,478,580.83	8,948,419.17	93.9
Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	147,427,000.00	138,478,580.83	8,948,419.17	93.9

ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	50,400,000,000.00	22,816,441,400.00	27,583,558,600.00	45.3
Эргэж төлөгдөх зээл	50,400,000,000.00	22,816,441,400.00	27,583,558,600.00	45.3
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	51,635,810,700.00	23,809,867,973.71	27,825,942,726.29	46.1
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	400,000,000.00	0	400,000,000.00	0.0
Улсын төсвөөс санхүүжих	400,000,000.00	0	400,000,000.00	0.0
ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	51,235,810,700.00	23,809,867,973.71	27,425,942,726.29	46.5
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	51,235,810,700.00	23,809,867,973.71	27,425,942,726.29	46.5
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	0.01	0	0.0
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	0.01	0	0.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	цэвэр дүн
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	304,552,586.02
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	304,552,586.02
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	195,170,468.00
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	194,573,481.00
Багаж, техник, хэрэгсэл	188,491,491.00
Тавилга	4,867,602.00
Урсгал засвар	1,214,388.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	596,987.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	596,987.00
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	109,382,118.02
Бусад урсгал шилжүүлэг	69,190,093.91
Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	69,190,093.91
Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	40,192,024.11
Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	40,192,024.11
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	304,552,578
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	304,552,578
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	304,552,578
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-8.02
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	8.02

3.Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг Жижиг, дунд үйлдвэрийн газрын дарга Я.Эрдэнэсайхан танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын дүнд үндэслэн шалгагдагч этгээдэд жилийн санхүүгийн тайлангийн иж бүрдлийг ханган тодруулга тайлангийн хамт гаргаж байх, батлагдсан орон тооны хязгаарт багтаан ажиллах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 3 дугаар сарын 8-аас 2021 оны 3 дугаар сарын 15-ны хооронд Үндэсний аудитын газрын ахлах аудитор Б.Эрдэнэзул хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Үндэсний аудитын газарт 2020 оны 3 дугаар сарын 5-ны өдрийн 1/134 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Засгийн газрын 2020 оны 50 дугаар тогтоолоор Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр, бүтэц орон тооны хязгаарыг баталсан байна.

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан нь жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг дэмжих зориулалттай байна.

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг дараах арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зарцуулна. Үүнд:

- жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэлтийг дэмжих зориулалтаар хөнгөлөлттэй зээл олгох;
- жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчид бүтээгдэхүүнээ экспортод гаргасан бол зээлийн хүүгийн татаас олгох;
- жижиг, дунд үйлдвэрлэл эрхлэхэд бизнес, инкубацийн зөвлөгөө өгөх, мэдээллээр хангах, сургалт, давтан сургалтад хамруулах;
- жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн чиглэлээр судалгаа, шинжилгээ хийхэд дэмжлэг үзүүлэх;
- жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид зориулсан үндэсний болон олон улсын хэмжээний үзэсгэлэн, худалдаа, чуулга уулзалт зохион байгуулах, дэмжлэг үзүүлэх;
- шаардлагатай тохиолдолд улсын төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжихэд чиглэсэн тоног төхөөрөмжийн санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээ үзүүлэх;

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн үндсэн болон өр барагдуулахтай холбогдсон үйл ажиллагаа, үндсэн хөрөнгөтэй холбогдсон зардлыг санхүүжүүлэх.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан нь санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус сангийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2019 оны 11 дүгээр сарын 4-ний өдрийн А/385 дугаар тушаалаар баталсан салбарын төсөвт байгууллагуудад мөрдөгдөх Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөж байна.

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн үйл ажиллагаа, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд Хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ дотоод аудитын газраас хяналт шалгалт хийгээгүй байна.

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөгүй байна.

3.4. Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүнг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Дунд” гэж үнэлэн хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2019 оны санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгө 312,948.4 сая төгрөгийн 1 хувиар буюу 3,129.5 сая төгрөгөөр тооцсон бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын суурь, хувь хэмжээнд өөрчлөлт оруулаагүй боловч 2020 оны санхүүгийн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүнгээс 2,736.6 сая төгрөгөөр тооцлоо.

3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 39,290.8 мянган төгрөгөөр буюу 12.1 хувиар буурсан байна.

Энэ нь Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн шинэчлэлтэй холбоотойгоор Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй Мал хамгаалах сангийн 2,570.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 32,515.5 сая төгрөгийн авлага, 13,187.2 сая төгрөгийн өглөгийг Хөдөө аж ахуйг дэмжих санд шилжүүлсэн, мөн Засгийн газрын 2020 оны 49 дүгээр тогтоолоор Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас ажлын албыг салгаж “Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг-Жижиг, дунд үйлдвэрийн газар” байгуулж, 745.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 1,361.7 сая төгрөгийн бараа материалыг тус тус шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн дансдад материаллаг өөрчлөлт гарсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	311,236.4	273,657.5	(37,578.9)
Урьдчилгаа	0.8		(0.8)
Бараа материал	873.3		(873.3)
Үндсэн хөрөнгө	837.8		(837.8)
Нийт хөрөнгө	312,948.3	273,657.5	(39,290.8)
Богино хугацаат өр төлбөр	13,718.0	66.8	(13,651.2)
Урт хугацаат өр төлбөр	54,360.2	45,091.9	(9,268.3)

Цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	244,870.1	228,498.8	(16,371.3)
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	312,948.3	273,657.5	(39,290.8)

Тайлант оны эцэст нэмэлт санхүүжилтийн үлдэгдлээс төсөвт төвлөрүүлсэн 40.6 сая төгрөгийн, байгууллага болон хувь хүмүүсээс авах 52.6 сая төгрөгийн, зээлийн 273,564.3 сая төгрөгийн авлага бүртгэлтэй байна.

Нийт зээлийн авлагаас 178,690.2 сая төгрөг нь хугацаа хэтэрсэн, үүнээс маш муу зээлийн ангилалд 92,316.8 сая төгрөг бүртгэлтэй байна. Хугацаа хэтэрсэн авлагаас 38,234.7 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулахаар хууль, хяналтын байгууллагатай хамтран ажиллажээ.

ХХААХҮЯ, Сангийн яам, Капитал банкны хооронд 2011 оны 11 дүгээр сарын 07-д байгуулсан ННБ 2011/8/87 тоот “Засгийн газраас гаргасан бондын эх үүсвэрээр бүрдэх хөрөнгийн дамжуулан зээлдүүлэлтийг хамтран хэрэгжүүлэх гэрээ”, Аж үйлдвэрийн яам, Капитал банк хоорондын 2016 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдөр байгуулсан 2016/ҮГ-05 тоот “Хамтран ажиллах” гэрээний дагуу Капитал банкнаас эргэн төлөөгүй 42,901.3 сая төгрөгийн авлага бүртгэлтэй байна. Капитал банк ХХК дахь банкны эрх хүлээн авагчийн 2019 оны 9 сарын 27-ны өдрийн 1705 дугаар мэдэгдлээр уг төлбөрийн үлдэгдэлд бүртгэгдэж баталгаажуулснаа мэдэгдсэн бөгөөд өнөөг хүртэл төлөлт хийгдээгүй байна.

Татаас санхүүжилт, байгууллага, хувь хүнээс авах нийт 92.2 сая төгрөгийн авлагад нэмэлт санхүүжилтийн татаас санхүүжилтийн 40.6 сая төгрөгийн, тоног төхөөрөмж, саалтуурын зээлээр борлуулсны 43.4 сая төгрөгийн, бусад 8.2 сая төгрөгийн авлага байна.

Бусад авлагаас Булган, Төгсбат нарын нэр дээр үүссэн 1.4 сая төгрөгийн авлага хэзээ үүссэн нь тодорхойгүй, найдваргүй авлага үүсэх эрсдэл үүссэн байгаад анхаарч, барагдуулах арга хэмжээ авах шаардлагатай байна.

Нийт урт хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд Сангийн яаманд төвлөрүүлэх 43,646.7 сая төгрөгийн Засгийн газрын бондын, ХХААХҮС, Өмнөговь аймгийн Засаг дарга нарын хооронд байгуулсан 190717/01/247 тоот гурвалсан гэрээний дагуу буцаан төвлөрүүлэх 1,445.2 сая төгрөгийн дамжуулан зээлийн өглөг тус тус бүртгэлтэй байна.

Богино хугацаат өр төлбөрийн 66.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлд харилцагч тодорхойгүй болон зээлийн эргэн төлөлтийг урьдчилан шилжүүлсэн 59.4 сая төгрөгийн урьдчилж орсон орлого, 5.7 сая төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн, 1.7 сая төгрөгийн бусад өглөг тус тус бүртгэлтэй байна.

Цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн 16,371.3 сая төгрөгөөр буурсан нь Жижиг дунд үйлдвэрийн газар, Мал хамгаалах сангийн хөрөнгө, өглөг, авлагыг шилжүүлж, өмнөх үеийн үр дүнг бууруулсантай холбоотой байна.

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар үндсэн үйл ажиллагааны орлого өмнөх оноос 4,505.6 сая төгрөгөөр буюу 35.6 хувиар буурсан байна. Энэ нь короновируст цар тахалт гарч, жижиг, үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгчдийн бизнесийн тогтвортой байдлыг хангах, ажлын байрыг хадгалах зорилгоор ХХААХҮС-ын 2020 оны А/84, А/373 дугаар тушаалын дагуу зээлийн хүү, алданги тооцооллыг 6 сарын хугацаагаар зогсоосонтой холбоотой.

Нийт зардал өмнөх оноос 493.0 сая төгрөгөөр буюу 37.3 хувиар өссөн байна. Энэ нь Засгийн газрын 2013 оны 250 дугаар тогтоолын хүрээнд хэрэгжсэн “Сурагчийн дүрэмт хувцасны үндэсний үйлдвэрлэлийг дэмжих” зээлийн эргэн төлөлтөд 409.0 сая төгрөгийг дамжуулан барагдуулсан, мөн тус сангийн бүтэц зохион байгуулалтын өөрчлөлттэй холбоотойгоор ажлаас халагдсаны тэтгэмж, ажлаас үндэслэлгүй халагдсаны нөхөн олговор зэрэгт олгох нэг удаагийн тэтгэмжийн зардал нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан нь 2020 оны төсвийн төслийг аудитад хамруулаагүй бөгөөд тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх “Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих, хөгжүүлэх, ажлын байр бий болгох” хөтөлбөрийн хүрээнд 7 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 50,635.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 400.0 сая төгрөгийг улсын төсвийн санхүүжилтээр, 51,235.8 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос бүрдүүлэхээр төсөв батлагджээ.

Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр үндсэн үйл ажиллагааны хүрээний орлогоос 24,393.2 сая төгрөгийн эх үүсвэр бүрдүүлж, үйл ажиллагааны урсгал зардалд 993.4 сая төгрөгийг зарцуулж, эргэж төлөгдөх зээлд 22,816.4 сая төгрөгийг олгож, 583.3 сая төгрөгийг бондын төлбөрт тооцон татан төвлөрүүлсэн байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 27,425.9 сая төгрөгөөр тасарсан нь Коронавируст цар тахлын улмаас Засгийн газрын болон төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн шийдвэрээр зээлийн үндсэн төлбөр, алдангийн төлбөрийг 6 сарын хугацаатай зогсоосон нь голлон нөлөөлжээ.

Сангийн төсвийн нийт зардал 27,825.9 сая төгрөг буюу 46.1 хувийн гүйцэтгэл байгаа нь зээлийн эргэн төлөлт зогссоноос 27,425.9 сая төгрөгийн зээл олгогдоогүй, Жижиг, дунд үйлдвэрийн газрын 4 дүгээр улирлын төсвийг салган шилжүүлсэнтэй холбоотойгоор урсгал зардал 233.4 сая төгрөгөөр дутуу гүйцэтгэлтэй тайлагнагдсан байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Сангийн сайдын 2019 оны 251 тоот тушаалаар 304.0 сая төгрөгийн давсан орлогыг зарцуулах эрх авч, эд хогшил урсгал засварын зардалд 194.6 сая төгрөгийг, нэг удаагийн тэтгэмжийн зардалд 69.2 сая төгрөгийг тус тус зарцуулан, үлдэгдэл 40.2 сая төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлжээ.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд Шилэн дансны нэгдсэн цахим системд 20 төрлийн 149 мэдээлэл оруулахаас 106 мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн, 9 мэдээллийг дутуу, 29 мэдээллийг хугацаа хоцроон байршуулж 5 мэдээллийг огт байршуулаагүй байна.

Дараах мэдээллүүдийг холбогдох хууль, журмын дагуу бүрэн мэдээлж, байршуулаагүй байна. Үүнд:

- Дараа жилийн төсвийн төсөл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүгнэлт, Худалдан авах ажиллагааны тайлан, байгууллагын батлагдсан төсөв, аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан зэрэг 5 мэдээллийг мэдээлээгүй,

- Таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 9 байгууллагаас худалдан авсан 298.1 сая төгрөгийн бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг зэргийг мэдээлээгүй,
- Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарыг сүүлийн 3 сард мэдээлээгүй, зарим сард дутуу мэдээлсэн байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг мөрдөн ажиллаж байх зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй байна.

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 169,842.9 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 11,225.0 сая төгрөгийн 7 алдааг залруулж, 158,617.9 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах 4 албан шаардлага хүргүүлж, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын 11,225.0 сая төгрөгийн дараах алдааг санхүүгийн тайланд тусгаж, залруулга хийлгэн баталгаажуулав. Үүнд:

1. Санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн буюу төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг хуулийн хугацаанд гаргаж ирүүлээгүй, аудитын хугацаанд нөхөн гаргасан;
2. Санхүүгийн тайлангийн тэнцэл хангаагүй, нийт хөрөнгө, өр төлбөр, эзний өмчийн дүнг 0.5 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан;
3. Үр дүнгийн тайланд үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг 1,076.8 сая төгрөгөөр бууруулан, сөрөг утгаар тайлагнасан;
4. Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлогоос Засгийн Газрын бондын төлбөр, Монгол улсын хөгжлийн банкнаас авсан зээлийн төлбөр зэрэг нийт 8,725.2 сая төгрөгийн гүйлгээг мөнгөн гүйлгээний тайланд орлого бууруулан тайлагнасан;
5. Жижиг, дунд үйлдвэрийн газарт балансаас балансд шилжүүлсэн 1,366.9 сая төгрөгийн бараа материалыг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлаар тайлагнасан;
6. Хөрөнгө бэлтгэхээр урьдчилан шилжүүлсэн 15.0 сая төгрөгийн төлбөрийг балансаас балансд шилжүүлэхдээ данс буруу бүртгэсэн;
7. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны 40.6 сая төгрөгийн үлдэгдлийг улсын төсөвт төвлөрүүлж, авлагаар тооцоо нийлсэн ч, тайлант үеийн зардлаар бүртгэснийг залруулга хийлгэлээ.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар 158,617.9 сая төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчилд 4 албан шаардлага хүргүүлээ. Үүнд:

1. Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө нийт харилцагчидтай тооцоо нийлж баталгаажуулах ажил хангалтгүй, нийт авлагын 57.1 хувь буюу 156,314.6 сая төгрөгийн, нийт өглөгийн 4.6 хувь буюу 2,097.0 сая төгрөгийн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, зарим аж ахуйн нэгжтэй хийсэн тооцоо 195.4 сая төгрөгөөр зөрүүтэй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална", 5.1.4-т "үнэн зөв байх", 13 дугаар зүйлийн 13.1-д "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн

нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэж заасантай тус тус нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Дээрх зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, бараа, ажил үйлчилгээг худалдан авахдаа холбогдох хуулийг мөрдөж ажиллах албан шаардлага хүргүүлээ.

2. Төрийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд мөрдөх босго үнээс давсан 5 удаагийн 125.7 сая төгрөгийн худалдан авалтад холбогдох хууль, журмын дагуу гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулаагүй, шууд гэрээ байгуулсан байна.

Энэ нь ТБОНӨХБАҮХА тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-т "Худалдан авах ажиллагаанд ил тод, өрсөлдөх тэгш боломжтой, үр ашигтай, хэмнэлттэй, хариуцлагатай байх зарчмыг баримтална", 8.4-т "Төндөр шалгаруулалтын журмыг сонгоходоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно" гэж заасныг болон Засгийн газрын 2013 оны 68 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд мөрдөх журмыг сонгоход баримтлах босго үнэ"-д заасантай тус тус нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Дээрх зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, бараа, ажил үйлчилгээг худалдан авахдаа холбогдох хуулийг мөрдөж ажиллах албан шаардлага хүргүүлээ.

3. Ажлаас үндэслэлгүй халагдсан нэр бүхий 4 ажилтанд шүүхийн шийдвэрээр ажилгүй байсан хугацааны нөхөн олговорт нийт 80.7 сая төгрөгийг цалингийн болон нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас олгосон байна.

Энэ нь Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.1-т "Иргэн, хуулийн этгээдийн хохирлыг барагдуулсны улмаас өөрт учирсан хохирлыг захиргааны байгууллага Иргэний хуулийн 498.5-д заасны дагуу гэм буруутай албан тушаалтнаар буцааж төлүүлнэ" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шүүхийн шийдвэрээр ажилгүй байсан хугацааны нөхөн олговорт олгосон зардлыг буруутай шийдвэр гаргасан этгээдээр нөхөн төлүүлэх арга хэмжээг авах албан шаардлага хүргүүлээ.

4. Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд 5 төрлийн мэдээлэл байршуулаагүй, 9 мэдээлэл дутуу, 29 мэдээлэл хугацаа хоцроон байршуулсан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн "Шилэн дансны зарчим 4.1-д "Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална", 4.1.1-д "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.3-т "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйлийн 6.1.1, 6.1.3, 6.1.5, 6.4.6 заалтуудтай тус тус нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Дээрх зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлээ.

Аудитын зөвлөмж

Аудитаар санхүүгийн тайланг иж бүрэн гаргаж байх зөвлөмж өгснийг менежментийн захидалд тусгав.

3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд

Аудитын явцад анхаарал татахуйц, дараагийн аудитаар авч үзэх дараах асуудлууд байна. Үүнд:

- Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлогоос тус сангийн төсөвт тусгагдаж батлагдаагүй 6,201.7 сая төгрөгийн бондын төлбөр, Монгол улсын хөгжлийн банкинд шүүхийн шийдвэрийн дагуу 3,520.8 сая төгрөгийн

зээлийн төлбөр, 415.2 сая төгрөгийн хүүгийн төлбөрт тус тус төлж, энэ хэмжээгээр төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд орлого бууруулан тохируулж тайлагнасан байна.

Дээрх арга хэмжээний төлөвлөлт, гүйцэтгэл, тайлагналыг Засгийн газрын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нарийвчлан авч үзэх нь зүйтэй байна.

- Засгийн газрын 2020 оны 113 дугаар тогтоолоор баталсан “Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, дамжуулан зээлдүүлэх, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам” шинэчлэн батлагдсан бөгөөд дараагийн аудитаар тус журмын санхүүгийн үйл ажиллагаа, дотоод хяналттай холбоотой зохицуулалтуудын хэрэгжилтэд нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлнэ.
- Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн ажлын албаны орон тоонд батлагдаагүй 6 үйлчилгээний ажилтан авч ажиллуулан, цалингийн зардлаас 27.4 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуул, Засгийн Газраас баталсан орон тооны хязгаартай нийцэхгүй байгаад анхаарах шаардлагатай байна.
- Тус сангийн зээлийн тооцооллыг “Fiscus” программаар, нягтлан бодох бүртгэлийг “Dynamic” программаар тус тус хөтөлж, дахин нэгтгэн санхүүгийн тайлан гаргаж байгаа нь цаг хугацаа, хүний нөөцийн дутагдал үүсгэж, алдаа, зөрчил гарах эрсдэлтэй байгаад анхаарч, программ хангамжийн ашиглалтыг сайжруулахад шаардлагатай байна.
- Мөн сангийн жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг Засгийн газрын санхүү, төсвийн гүйцэтгэлийн Э-тайлангийн нэгдсэн системд тайлагнахдаа орлого, авлага, өглөгийн зарим дансыг нэгтгэн тайлагнаж, жилийн эцсийн тайланг 2 өөр байдлаар илэрхийлж байна. Цаашид сангийн нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлтөд Сангийн сайдын баталсан дансны ангиллыг баримтлан ажиллах шаардлагатай байна.

4. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Санхүүгийн тайлагналтай холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн буюу тодруулга, тэмдэглэл бэлтгэж гаргаагүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1-д "Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна: 8.1.5.санхүүгийн тайлангийн тодруулга", Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан заавар, журамтай нийцээгүй байна.

2.2. Эрсдэл:

Санхүүгийн тайлан иж бүрэн илэрхийлэгдэхгүй байх, санхүүгийн тайлан дахь мэдээлэл бүрхэг тодорхой бус болох, холбогдох стандарт, хууль, журам зөрчигдөх;

2.3. Өгсөн зөвлөмж:

Санхүүгийн тайлангийн тодруулга, тэмдэглэлийг гаргаж санхүүгийн тайланг иж бүрэн, үнэн зөв тайлагнаж байх;

2.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Аудитаар өгч буй зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 9 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит	Аудитын код:
2020			САГ-2020/4/СТА-ЗГТС
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан		Сая төгрөг

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан нь жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө нийт харилцагчидтай тооцоо нийлж баталгаажуулах ажил хангалтгүй, нийт авлагын 57.1 хувь буюу 156,314.6 сая төгрөгийн, нийт өглөгийн 4.6 хувь буюу 2,097.0 сая төгрөгийн өглөгийн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, зарим аж ахуйн нэгжтэй хийсэн тооцоо 195.4 сая төгрөгөөр зөрүүтэй байна.	158,411.5	Албан шаардлага өгөх	Дарга, Ерөнхий нягтлан бодогч	Я.Эрдэнэсайхан, Б.Сэргэлэн
2	Босго үнээс давсан 5 төрлийн 125.7 сая төгрөгийн худалдан авалтад холбогдох хууль, журмыг мөрдөөгүй.	125.7	Албан шаардлага өгөх	Дарга, Ерөнхий нягтлан бодогч	Я.Эрдэнэсайхан, Б.Сэргэлэн
3	Шүүхийн шийдвэрийн дагуу 4 ажилтанд 80.7 сая төгрөгийн нөхөн олговор олгосныг буруутай албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлээгүй байна. Үүнээс 14.6 сая төгрөгийг цалингийн сангаас, 7.2 сая төгрөгийг нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлаас, 58.9 сая төгрөгийг нэмэлт санхүүжилтээс зөвшөөрөлгүй зарцуулсан байна.	80.7	Албан шаардлага өгөх	Дарга, Ерөнхий нягтлан бодогч	Я.Эрдэнэсайхан, Б.Сэргэлэн
4	Санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн буюу тодруулга, тэмдэглэл бэлтгэж гаргаагүй байна.		Зөвлөмж хүргүүлэх	Дарга, Ерөнхий нягтлан бодогч	Я.Эрдэнэсайхан, Б.Сэргэлэн
5	Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй, 5 төрлийн мэдээлэл огт байршуулаагүй, 11, 12 дугаар саруудад шилэн дансны цахим хуудас дутуу хөтөлснөөс 9 мэдээлэл дутуу оруулж, 29 мэдээлэл хугацаа хоцроон байршуулсан байна.		Албан шаардлага өгөх	Дарга, Ерөнхий нягтлан бодогч	Я.Эрдэнэсайхан, Б.Сэргэлэн
ДҮН		158,617.9			

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

᠒᠐᠒1 оны ᠐3 дугаар сарын ᠒᠘

№ 45Т/А.016᠐᠐᠖8

Улаанбаатар хот

САТ - ᠒᠐᠒1/4/᠒᠑А-3ГТС

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст нийт 149 мэдээлэл байршуулахаас 5 төрлийн мэдээлэл огт байршуулаагүй, 9 удаагийн мэдээлэл дутуу, 29 удаагийн мэдээлэл хугацаа хоцроон байршуулсан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.3-т “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.1.1-т “тухайн жилийн төсөв, худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөлтийг жил бүрийн 01 дүгээр сарын 10-ны өдрийн дотор”, 6.1.3-т “дараа жилийн төсвийн төслийг жил бүрийн 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор”, 6.1.5-д “төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлтийг бүрэн эхээр нь тухайн жилийн 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг тухайн жилийн 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор” гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т “Шалгаагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг хуулийн хугацаанд ил тод, бүрэн байршуулах арга хэмжээг авч, дээрх зөрчлийг давтан гаргахгүй байхад анхаарч албан шаардлагын биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Жижиг, дунд үйлдвэрийн газрын дарга Я.Эрдэнэсайхан, ерөнхий нягтлан бодогч Б.Сэргэлэн нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ДӨРӨВДҮГЭЭР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Я.САМБУУНЯМ

АХЛАХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭЗУЛ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

10.10.20\Bichig_Khereg\Alban_Shaardlaga\2021\0325audit\m 2-R_Gazar62.Docx

001080873

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

᠒᠐᠒1 оны ᠒3 дугаар сарын ᠒5

№ 458/᠒᠐1᠖᠐᠐᠐᠑3

Улаанбаатар хот

САГ - ᠒᠐᠒1 / 4 / СА - З ГТЦ,
Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- Ажлаас үндэслэлгүй халагдсан нэр бүхий 4 ажилтанд шүүхийн шийдвэрээр ажилгүй байсан хугацааны нөхөн олговорт нийт 80,692,132.83 мөнгийг байгууллагаас олгосон байна.

Энэ нь Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.1-т "Иргэн, хуулийн этгээдийн хохирлыг барагдуулсны улмаас өөрт учирсан хохирлыг захиргааны байгууллага Иргэний хуулийн 498.5-д заасны дагуу гэм буруутай албан тушаалтнаар буцааж төлүүлнэ" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шүүхийн шийдвэрээр ажилгүй байсан хугацааны нөхөн олговорт олгосон 80,692,132.83 /наян сая зургаан зуун ерэн хоёр мянга нэг зуун гучин хоёр төгрөг наян гурван/ мөнгийг буруутай шийдвэр гаргасан этгээдээр нөхөн төлүүлэх арга хэмжээг авч, албан шаардлагын биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Жижиг, дунд үйлдвэрийн газрын дарга Я.Эрдэнэсайхан, ерөнхий нягтлан бодогч Б.Сэргэлэн нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ДӨРӨВДҮГЭЭР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Я.САМБУУНЯМ

АХЛАХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭЗУЛ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

᠒᠐᠒᠒ оны ᠐᠘ дугаар сарын ᠒᠘

№ 459/᠒᠐16᠐᠐68

Улаанбаатар хот

САГ-᠒᠒᠒1/4/СА-3ГТ,
Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- Төрийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд мөрдөх босго үнээс давсан 5 удаагийн 125.7 сая төгрөгийн худалдан авалтад холбогдох хууль, журмын дагуу гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулаагүй, шууд гэрээ байгуулсан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-т "Худалдан авах ажиллагаанд ил тод, өрсөлдөх тэгш боломжтой, үр ашигтай, хэмнэлттэй, хариуцлагатай байх зарчмыг баримтална", 8 дугаар зүйлийн 8.4-т "Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно", Засгийн газрын 2013 оны 68 дугаар тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд мөрдөх журмыг сонгоход баримтлах босго үнэ"-ийг тус тус мөрдөөгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол албаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Худалдан авах ажиллагаанд гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах тендер зохион байгуулаагүй зөрчлийг арилган, биелэлтийг 2021 оны 9 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх газрын дарга Я.Эрдэнэсайхан, ерөнхий нягтлан бодогч Б.Сэргэлэн нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:
АУДИТЫН ДӨРӨВДҮГЭЭР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АХЛАХ АУДИТОР

Я.САМБУУНЯМ

Б.ЭРДЭНЭЗУЛ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

\\10.10.10.20\Bichig_Khereg\Alban_Shaardlaga\2021\0325auditin 2-R_Gazar60.Docx

001080866

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

᠒᠐᠒1 оны ᠒᠘ дугаар сарын ᠒᠘

№ 460/АД/16᠐᠐᠐᠖᠘

Улаанбаатар хот

САГ - ᠒᠐᠒1 / 14 / САА - ᠑᠓᠑᠒
Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

- Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө авлагын тооцоо үүссэн нийт харилцагчдын 57.1 хувь буюу 156,314.6 сая төгрөгийн, нийт өглөгийн 4.6 хувь буюу 2,097.0 сая төгрөгийн үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй;
- Тооцоо нийлсэн зарим аж ахуйн нэгжийн авлага, өглөгийн үлдэгдэл дэлгэрэнгүй журналын үлдэгдлээс нийт 195.4 сая төгрөгөөр зөрүүтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.6-д "дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2-т "Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ", 12.2.1-д "жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө", 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-т заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө харилцагчидтай тооцоо нийлж баталгаажуулах арга хэмжээг авч, албан шаардлагын биелэлтийг 2021 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Жижиг, дунд үйлдвэрийн газрын дарга Я.Эрдэнэсайхан, ерөнхий нягтлан бодогч Б.Сэргэлэн нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ДӨРӨВДҮГЭЭР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Я.САМБУУНЯМ

АХЛАХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭЗУЛ

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

10.10.20\Bichig_Khereg\Alban Shaardlaga\2021\0325auditin 2-R Газар59.Docx

0᠑1᠐8᠒863

